

ביאורים
נפלאים
כמהות
התקופה
דזמן
הגאולה

אחרית הימים

קטעים קצרים מותך לקוטי תורה להאדמו"ר הזקן בעל התניא והשו"ע, מוכחים באופן השווה לכל נפש, עם הרחבת הביאור ממוקורות נוספים בתורת החסידות מותאם לתאריך והזמן. "טעמו וראו כי טוב הוי".

השתחווה פנימית

יבאר ענין השראת השכינה בבית המקדש, שמצד עוצם גילוי השכינה המתגלה בתוך העצים והאבנים של בית המקדש התבטלו ישראל להקב"ה בביטול פנימי.

(לקוטי תורה פרשת וזאת הברכה צח, ב)

"להשתחוות לפניך"

[מקשה, מדוע צריכה להיות השתחווה לד' דווקא בבית המקדש] ולהבין זה, צריך להבין תחילה ענין השראת השכינה מה היא.

דהנה אנו אומרים בתפילת מוסף "ואין אנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניך מפני היד שנשתלחה במקדשך". וצריך להבין דבשלמא לעלות ולראות בבית המקדש אי אפשר מפני היד כו', אבל ההשתחווה ("להשתחוות לפניך") הרי אפשר להיות בכל מקום לפניו יתברך, כמו שאומרים בכל יום בתפילת עלינו "ואנחנו כורעים ומשתחוים... לפני מלך מלכי המלכים". ולמה צריך לזה בית המקדש דווקא?

פנימיות וחיצוניות

[מתרץ, דישנם ב' סוגי השתחווה - השתחווה החיצונית והשתחווה פנימית]

אך הענין דהנה יש שני בחינות בהשתחווה. כי הנה, ענין ההשתחווה הוא [=לא רק פעולת הגוף בהשתחווה כפשוטה, כי אם בעיקר -

"ושכנתי בתוכם"

[מקדים ענין "ושכנתי בתוכם" דקאי על כל אחד ואחד מישראל] הנה כתיב¹ "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", ומפרשים על כך² "בתוכו לא נאמר - אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד", שהשראת השכינה היתה בתוך ישראל עצמם. אלא שאף על פי כן היה צריך לבנות בית מעצים ואבנים כדי שעל ידי זה יהיה גילוי השכינה בישראל³. וכן עכשיו משחרב בית המקדש נתפשטה הקדושה בכל בית הכנסת ובית המדרש וכמ"ש⁴ "ואהי להם למקדש מעט".

1. שמות כה, ח.
2. ראה אלשיך עה"פ. של"ה סט, א. ועוד.
3. גילוי השכינה בישראל: בכל יהודי יש נשמה אלוקית שהיא "חלק אלקה ממעל ממש" - חלק מהקב"ה בעצמו, והוא מה שהשכינה שורה בישראל עצמם, דהיינו שבכל ישראל ישנו חלק מהשכינה שהו נשמתו. אמנם, חלק זה הוא נעלם ונסתר בלבושים רבים וצריך לגלותו שהיה "גילוי השכינה בישראל", ולכן היה צריך להיות בנין בית המקדש שיהיה בו גילוי השכינה, שעל ידי שישאר עולים לרגל ורואים גילוי השכינה על ידי זה מתגלה האלקות שבתוכם - כמו שיתבאר לקמן.
4. יחזקאל יא, טז.

עליו לנקבציו",

- וכפי שמתקיים מעין זה בזמנים אלו (שנת נסים [ה'תש"ג] ושנת אראנו נפלאות [ה'תנש"א]) קיבוץ נדחי ישראל ממדינה ההיא [=מדינת רוסיה] בלי הגבלות (לא כפי שהיה קודם שבכדי לצאת משם היו צריכים ליחוס מיוחד ודרישה מיוחדת), והם באים לארץ ישראל, גם כן בלי הגבלות (לא כפי שהיה בזמן שלפני זה, כידוע ומפורסם) - וזהו מהגילויים שלמעלה ממדידה והגבלה הבאים עוד בסוף זמן הגלות.

אראנו נפלאות

נוסף על כללות כח הנ"ל שיש לכל אחד ואחד - מתוסף בכל הנ"ל יותר כח מצד כללות השנה - שהראשי תיבות שלה הוא "הי' תהיה שנת אראנו נפלאות":

ומעין נסים ונפלאות אלו כבר התחילו לראות עכשיו בשנת אראנו נפלאות (אף על פי שעדיין נמצאים בגלות), ובפרט בחודש אדר, ויתירה מזו - בחודש ניסן, מלשון נס ונסי נסים, והמשך מזה בחודש אייר.

סיכום: השראת השכינה במשכן היתה ביום השמיני למילואים, כיון שהכח להיות השראת השכינה הוא מהדרגה ד"שמיני", דרגת אלקות שלמעלה מהעולם. הכח להמשיך דרגה זו הוא על ידי משה רבינו "ממוצא המחבר" בין ד' לבני ישראל. בדורנו - דור האחרון לגלות והראשון לגאולה נותן נשיא הדור ("אתפשטותא דמשה") לכל אחד מישראל את הכח להביא את הגאולה בפשטות, עד שיהיה גילוי בית המקדש וקיבוץ נדחי ישראל. כל הנ"ל מודגש ביותר בזמן האחרון שרואים "קיבוץ גלויות" דבני ישראל, ורואים ניסי נסים.

משה רבינו

[הכח להשראת השכינה ניתן על ידי משה רבינו - ממוצע המחבר]

הכח להמשיך את השכינה למטה "ביום השמיני" בא דווקא ע"י משה רבינו, ע"י תפלתו "ויהי נועם ה' אלקינו עלינו¹², יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם¹³ - כיון שמשה¹⁴, הוא הממוצע המחבר "בין ד' וביניכם¹⁵", שנתן כח להמשיך אלקות שלמעלה מעולם בעולם (כפי שהיה במשכן).

משה שבדורנו

[בדורנו ניתן הכח להשראת השכינה על ידי נשיא הדור]

בדורנו זה מקבל כל אחד ואחת תוספת כח [לפעול ע"י קיום התורה ומצוות ביאת הגאולה, והשראת השכינה בבית המקדש] מאתפשטותא דמשה¹⁶ שבדורנו, כ"ק מורי וחמי אדמו"ר נשיא דורנו, ובפרט שקראנו היום בבית הכנסת שלו, כבכל הבתי כנסיות שבח"ל של בני"י - את פרשת שמיני.

ומבית תפלה זה נמשך הכח גם מחוץ לבית זה, עד בכל העולם כולו, גם בפניה נדחת (בגשמיות וברוחניות) בעולם, עד שנעשה "ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים"¹⁷, ביחד עם קיבוץ נדחי ישראל מארבע כנפות הארץ, כהמשך הפסוקים שם¹⁸ "מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ

12. תהלים צד"ק, יו.
 13. פרש"י פרשתנו ט, כג. וראה גם פרש"י פקודי לט, מג. פרש"י ע"פ תהלים שם. וראה תו"ש ע"פ פקודי שם (אות לד). וש"נ.
 14. ראה שיחת ש"פ צו שבת הגדול (סה"ש תנש"א ח"א ע' 399 (לעיל ע' 20-1) ואילך).
 15. ואתחנן ה, ה. וראה סה"מ תרנ"ט ע' קצ ואילך.
 16. זח"ג רעג, א. תקו"ז תס"ט. וראה תניא פמ"ד (סג, א).
 17. ישעי' נו, ז.
 18. שם, ח.

לע"נ הרה"ח ר' משה נחום בן ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר נלב"ע אחש"פ כ"ב ניסן ה'תשע"א

לשפוטא מעינותיך

תגובות הערות:
הודעות: 770.284.0749
דוא"ל: yafutsu.m@gmail.com

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

וזאת למודע •

לא כל הביאורים הובאו בשלימותם כפי שנאמרו ונדפסו ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח. וחלקם עובדו ע"י חברי המערכת - כך שגם מי שאינו רגיל בסגנון שיחת-הקודש ונאמרי "א"ש יוכל להבין פשוטם של דברים. ייתכן שנפלו אי אילו טעויות בהבנת הדברים, ושגיאות מי יבין. אשר על כן, מי שיתקשה בהבנת הדברים - מוטב שיעיין במקורי הדברים כפי שנסמנו בתחילת הביאור, ויונעם לו.

פְּנִינִים

“ביום השמיני”

“ויהי ביום השמיני . . וירא עליכם כבוד ד” (ט, א ז). ביום השמיני, לאחר “שבעת ימי המילואים” בהם “תרגלו” הכהנים את העבודה במשכן, נראה כבוד ד’ ושרתה שכינה במעשה ידיהם. המספר “שבע” (“שבעת ימי המילואים”) מסמל את הזמן הזה - טרם הגאולה; ואילו “שמונה” מסמל הוא את זמן הגאולה, כמאמר רז”ל “כינור של ימות המשיח של שמונה נימין”. וכמו שעבודת הכהנים במשך שבעת ימי המילואים גרמה להשראת השכינה ביום השמיני, כך על ידי מעשינו ועבודתינו במשך הגלות גורמים אנו להשראת השכינה בגאולה האמיתית והשלמה.

(לקוטי שיחות חלק י”ז לפרשת שמיני)

תיכף ומיד

“יין ושכר אל תשת אתה ובניך איתך בבואכם אל אוהל מועד” (י, ט). ישנה דעה בגמרא (תענית יז, א) שכהן בזמן הזה אסור לו לשתות יין יותר מרביעית, שמא יבנה בית המקדש, ויהיה אסור לו לעבוד במקדש כשיכור. מכאן רואים אנו את גודל המהירות שבה יבנה בית המקדש לעתיד, שהרי הפגת שכרות של רביעית יין יכולה להתבצע אף בזמן מועט של כדי “שיעור מיל” - ובכל זאת, אסור לכהן לשתות יין, דכאשר תגיע הגאולה יבנה בית המקדש בתוך זמן של פחות משיעור מיל!!

(לקוטי שיחות חלק ב’ הוספות ראה)

עתידים להטהר

“את זה לא תאכלו . . ואת החזיר טמאים הם לכם” (יא, ד-ח). על לעתיד לבא נאמר “ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ”, חיות ה“קליפות” והדברים הטמאים תפסק, ובמקום זה יקבל העולם כולו השפעת חיות מהקדושה בלבד. מכאן יש להסיק שהחיות הטמאות יהיו מותרים לעתיד לבא, שכן לעתיד לבא תפסק טומאתם. השפעת החיות המקיימים, לא תהיה מצד הקליפה והטומאה, אלא מצד הקדושה והטהרה. וכמו שאמרו חז”ל (ויק”ר פי”ג) לגבי ה“חזיר”: “למה נקרא שמו חזיר, שעתיד הקב”ה להחזירו לישראל לעת”ל”.

(אגרות קודש ח”ג עמ’ קנ”ג)

השתלשלות⁸, כיון שמספר שבע מורה על האור האלקי שמתלבש בבריאה; “שמיני” מורה על האור האלקי שלמעלה מהתלבשות בעולם, בחינת שומר את ההיקף⁹ שלמעלה מסדר השתלשלות.

ולכן “ביום השמיני” היתה השראת השכינה במשכן: אף שגם לפני זה היו ריבוי פרטי עבודות בשבעת ימי המילואים, הרי זה עדיין היה קשור עם גילוי אלקות שהוא בערך להבריאה, לא היה בזה הענין לפעול את ה“ושכנתי בתוכם”¹⁰, גילוי השכינה במשכן; דוקא ביום השמיני (ש”מספר זה מיוחד אליו יתברך”¹¹) נפעל גילוי האלקות שלמעלה מהבריאה בהמשכן - “היום ד’ נראה אליכם, להשרות שכינתו במעשה ידיכם”.

8. סדר השתלשלות: העולמות העליונים נקראים בשם סדר השתלשלות, כיון שסדר ירידת האור מדרגה לדרגה הוא כמו “שלשלת”, והיינו שתחתית הדרגה העליונה קשורה ומאוחדת עם ראש הדרגה התחתונה - כמו שלשלת של טבעות שתחתית הטבעת העליונה אחוזה בראש הטבעת התחתונה. אור זה הבא לפי סדר והדרגה הוא גילוי מצומצם המתלבש ומתגלה בעולמות, אך פירוש גילוי שכינה שבבית המקדש הוא גילוי נעלה שלמעלה מהתלבשות בעולמות.

9. היקף, שומר את ההיקף: שבעת ימי השבוע נקראים “שבעת ימי ההיקף”, דהיינו שבעה ימים שהם ה“מחזור”, הם חזורים על עצמם בכל פעם מחדש. מספר “שמונה” קאי על דרגא נעלית שלמעלה מהטבע - הנסדר במספר “שבע”, והוא “שומר את ההיקף” (תשובות הרשב”א פ”א ח”ט).

10. תרומה כה, ח.

11. כלי יקר שם.

הנשמות מתבטלים בפניו, כמו נר בפני האבוקה. פירוש, כשדולקת אבוקה גדולה מאד, אזי כל נר יחידי הדולק בסמוך לה הולך אורו ונכלל באור האבוקה, והיו לאחדים ממש.

זמן הגלות

[אף בזמן הגלות יש מעין השתחווה פנימית זו בבית הכנסת ובבית המדרש]

ומשחרב בית המקדש, הגם שאין אנו יכולים להשתחוות השתחווה פנימית זו, על כל פנים נתפשטה קדושת הארה זו, אפס קצהו במקדש מעט, בית הכנסת ובית המדרש, והיינו בשעת התפלה שאז האדם מדבק את עצמו לקונו, ורוצה לבטל את עצמו נגד המלך - מלכו של עולם.

בהרבה מקומות, אין לומר שיש אורות רבים המאירים, אלא אותו אור המתגלה בחלון זה הוא עצמו מתגלה בחלון השני. וכמו כן מה שהשכינה שורה על כל עשרה יהודים המתאספים יחד, אין הפירוש שישנם הרבה שכינות ח”ו, כי אם שכינה אחת מאירה במקומות רבים. ממאמר חז”ל זה מבואר שענין גילוי השכינה הוא התגלות של הקב”ה בעולמות התחתונים, כמו האור של השמש שהוא מגלה את השמש אל המקומות שחוץ לשמש.

בכחו של משה

נתבאר לעיל דגילוי השכינה המביא להשתחווה וביטול פנימי היה בזמן שבית המקדש היה קיים, אך בזמן הגלות אין השראת השכינה כמו בזמן הבית, אלא רק מעין זה בשעת התפילה בבית הכנסת ובית המדרש.

לקמן יבאר, שבדורנו נתוסף חידוש, שכל אחד מישראל מקבל מנשיא הדור את כל הכחות הדרושים על מנת להביא את הגאולה תיכף ומיד ולפעול השראת השכינה בבית המקדש.

(משיחת הדבר מלכות’ שבת פרשת שמיני (בחז”ל) ה’תשנ”ב)

שמיני למילואים

[מבאר העילוי המיוחד דיום השמיני למילואים שמוצד זה היתה בו השראת השכינה]

העילוי המיוחד של יום ה“שמיני למילואים” “ויהי ביום השמיני, הוא בכך שביום זה התחילה השראת השכינה במשכן - “היום ד’ נראה

אליכם, להשרות שכינתו במעשה ידיכם”.

ויש לומר שהכח להיות השראת השכינה במשכן בא (גם) על ידי זה שהיה זה ביום השמיני: עניני העולם סדורים במספר שבע. העולם נברא בשבעת ימי בראשית - שבעת ימי ההיקף, שבהם נסדר זמן העולם וכללות סדר

7. פרשתנו ט, ו ובפרש”.

6. פרש” ריש פרשתנו.